

สมบุรณ์ จันทรปัญญา

(พ.ศ. ๒๔๕๖-๒๕๒๔)

นายสมบุรณ์ จันทรปัญญา เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ที่บ้านเลขที่ ๒๘ ถนนลอยเคราะห์ ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ ๓ ของขุนพิศุการภักดี (คำฟู จันทรปัญญา) และนางบัวเกียง จันทรปัญญา มีพี่น้อง ๗ คน สมรสกับนางสาวจันทร พันธรัตน์ มีบุตร ๓ คน คือนางมรกต สุวรรณชิน นางสาวโสม ธรรมภรพิลาศ และนายพนมพร จันทรปัญญา

เริ่มเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนชวียงเส็ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ และเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จนจบมัธยมปีที่ ๖ พ.ศ. ๒๔๗๔ เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๗-ม.๘) ที่โรงเรียนเดิม เมื่อเรียนจบใน พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้เข้ารับราชการในสำนักงานไฟฟ้าจังหวัดเชียงใหม่เป็นเวลา ๑ ปี

ด้วยความตั้งใจที่จะเป็นครู จึงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนฝึกหัดครูประถมพระนคร ใน พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.)

พ.ศ. ๒๔๗๙ ได้เข้ารับราชการเป็นครูสังกัดโรงเรียนประชาบาลที่ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่เป็นเวลา ๑ ปี ก็ลาออกจากราชการ ตลอดระยะเวลาที่ทำงานสอน ได้ตั้งปณิธานไว้ว่าจะจัดตั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเพื่อการศึกษาแก่เยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ จึงใช้เวลาเตรียมการอยู่ ๑ ปี จนเมื่อ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๘๐ จึงได้ขอจัดตั้งโรงเรียนบูรณศิลป์ ที่บ้านเจ้าไชยวรเชษฐ ถนนท่าแพ มีครู ๗ คน นักเรียน ๑๖๐ คน และย้ายที่ตั้งอีก ๓ ครั้ง ครั้งสุดท้ายอยู่ที่ถนนคชสาร อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โดยนายสมบุรณ์เป็น เจ้าของ และผู้จัดการ ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนควบคู่กับการเป็นครูสอนนักเรียนไปพร้อมกัน

นายสมบุรณ์เริ่มจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ โดยร่วมกับนายศักดิ์ อุดตโม อดีตผู้พิพากษาศาล จ.ลำปาง ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมในอำเภอสันกำแพงขึ้น เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๘๒ มีชื่อว่า โรงเรียนบูรณศักดิ์วิทยา ขยายจนครบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ต่อมาย้ายมาตั้งที่ถนนคชสาร อยู่ทางทิศเหนือของโรงเรียนบูรณศิลป์ ซึ่งนายสมบุรณ์ดำรงตำแหน่งเจ้าของและผู้จัดการ รวมทั้งเป็นครูสอนด้วยในระยะแรกต้องบริหารทั้ง ๒ โรงเรียน

ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ นายสมบุรณ์เห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนในชนบทอำเภออื่น ๆ ได้รับการศึกษามากขึ้น จึงได้ร่วมมือกับบุคคลที่มีชื่อเสียงในอำเภอต่าง ๆ จัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ขึ้นอีก ๓ โรง คือ โรงเรียนพร้าววิทยา อ.พร้าว โรงเรียนตรีมิตรวิทยา อ.ดอยสะเก็ด และโรงเรียนมัธยมสารภี

อ.สารภี โรงเรียนราษฎร์ทั้ง ๓ แห่งนี้ นายสมบุญดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ให้นำบุคคลในท้องถิ่นเป็นเจ้าของ

เมื่อจังหวัดเชียงใหม่ได้พัฒนา และมีการขยายตัวทางด้านธุรกิจมากขึ้น โรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดมีไม่เพียงพอ นายสมบุญจึงมีแนวคิดที่จะช่วยนักเรียนในส่วนภูมิภาค มีที่เรียนสายอาชีพในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง เมื่อได้รับคำแนะนำจากนายจรูญ สมหาวิจน์ ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ให้จัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ประเภทอาชีวศึกษา นายสมบุญจึงได้ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ นับว่าเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทอาชีวศึกษาแห่งแรกของจังหวัดเชียงใหม่ ใช้บริเวณโรงเรียนบูรณศิลป์ และอาคาร ๒ ชั้นครึ่งติดครั้งไม้จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารเรียน เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙) กระทรวงศึกษาได้เริ่มเปิดโรงเรียนมัธยมตามตำบลใหญ่ ๆ ทั่วประเทศ และขยายอีกเป็นจำนวนมากในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ ๔ ทำให้มีผลกระทบต่อโรงเรียนบูรณศิลป์-โรงเรียนบูรณศักดิ์ จึงต้องเลิกกิจการโรงเรียน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นมา

นายสมบุญ ได้หันมาบริหารโรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่อย่างจริงจัง ได้ขยายทั้งอาคารสถานที่ และขยายทั้งหลักสูตรการสอน โดยขอเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ในพ.ศ. ๒๕๒๗

นอกจากนี้ นายสมบุญยังได้ให้ทุนการศึกษาโดยไม่มีเงื่อนไข สำหรับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน หรือมีความประพฤติดี ศิษย์วัดต่าง ๆ ที่เข้าอาวาสนำมาฝาก เด็กจากสถานสงเคราะห์กำพร้า และอนาถา จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านกึ่งแก้ววิบูลสันติ) ทุกปี

นอกจากงานทางการศึกษาแล้ว นายสมบุญยังมีบทบาทในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม เช่น บริจาคทรัพย์บำรุงศาสนา ดำรงตำแหน่งนายกพุทธสมาคมจังหวัดเชียงใหม่ ๑ สมัย ด้านสาธารณสุข เป็นกรรมการก่อตั้งสมาคมปราบวัณโรคจังหวัดเชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมปราบวัณโรคจังหวัดเชียงใหม่ บริจาคเงินสร้างห้องพยาบาลอาคารสุจินโณ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ สร้างตึกสงฆ์โรงพยาบาลแม่ฮ่องสอน สนับสนุนงานของสมาคมศิษย์เก่ายุพราชวิทยาลัย และดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

ด้านการเมืองมีบทบาทการเมืองในระดับท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ มาโดยตลอดได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เคยเป็นประธานสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังเคยเป็นประธานสภาจังหวัดเชียงใหม่ด้วย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และรางวัลที่ได้รับคือ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย และ เข็มเชิดชูเกียรติใน
ฐานะครูอาวุโสจากคุรุสภา รางวัลครูดีเด่นจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

นายสมบุญ จันทรปัญญา ถึงแก่กรรม เมื่อ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งทายาทได้อุทิศเงินเป็นกองทุน "นายสมบุญ จันทรปัญญา" เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาที่ประพฤติดีเรียนดี แต่ยากจนของจังหวัดเชียงใหม่

(เรียบเรียงจากหนังสือประวัติครู ๒๕๓๓ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๓ และหนังสือประมวลประวัติคุรุสภา
จัดพิมพ์ร่วมเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๓๕

ที่มาของข้อมูล

“สมบุญ จันทรปัญญา.” 2546. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ: 14 ตุลาคม. จาก
<http://www.lannaworld.com/person/somboon.htm>